Šumava jako otevřená zlomenina

TY OBĚTI TAKÉ NIKDO NEŠETŘIL, ŘÍKÁ SPISOVATELKA PETRA KLABOUCHOVÁ

VIKTOR HORÁK

Šumavské legendy, zapomenuté osudy politických vězňů i příběhy lidí, po nichž v archivech téměř nic nezůstalo. Spisovatelka Petra Klabouchová staví své romány na skutečných událostech, které propojuje s detektivkou, hororem či mystikou. Letos českou literaturu reprezentovala na Frankfurtském knižním veletrhu, kam přijela s německým překladem své knihy *Prameny Vltavy*. V rozhovoru pro Echo (*uskutečnil se před veletrhem – pozn. aut.*) mluví o pátrání v archivech i podzemních chodbách, temné přitažlivosti Šumavy, hranicích brutality v literatuře i o tom, proč je pro českého autora stále mimořádně těžké proniknout na velké zahraniční trhy.

Jak vnímáte Frankfurtský knižní veletrh?

Beru to trochu jako literární olympijské hry. Jedeme tam reprezentovat českou literaturu. Myslím, že to může otevřít dveře i dalším českým spisovatelům a žánrům, které se u nás dělají velmi dobře, ale v zahraničí o nich třeba skoro nikdo neví. Pozvání mě opravdu překvapilo, jelikož na rozdíl od jiných autorů jsem ještě nedávno neměla žádný německý překlad, a sama vlastně vůbec nevím, co mám od toho čekat. Jedu tam s nově přeloženou knihou *Prameny Vltavy* a doufám, že tam získám nové kontakty a konečně osobně poznám lidi z mých zahraničních nakladatelství, se kterými komunikuji jenom on-line. Člověk se přece jen tak nedostane do Ázerbájdžánu nebo Srbska. Hlavní smysl ale vidím v možnosti dostat české knihy k většímu zahraničnímu publiku a v navázání dalších profesních vztahů v zahraničí. V Česku totiž máme opravdu jenom minimum agentů a nakladatelů, kteří dokážou prodávat práva českých autorů do zahraničí. A některé trhy, zejména anglický a americký, jsou pro českou literaturu stále velmi těžko dostupné až neproniknutelné.

Jak se vám osobně daří s knihami v zahraničí?

Mám překlady například v Itálii, Makedonii, Srbsku a ve Francii. Velkým cílem jsou ale jazyky, jako je němčina, angličtina nebo španělština. Nejbližší je mi určitě německý trh. Moje knihy jsou svým způsobem psané pro obě strany hranice. Už když jsem jezdila do německého pohraničí na besedy ještě bez překladu, tak za mnou chodili místní, kteří se o ty příběhy zajímali. Pamětníci nebo jejich potomci se chtějí bavit o místech a událostech, které v knihách popisuji.

Většina vašich knih se odehrává na Šumavě nedaleko česko-německo-rakouských hranic. Proč je tedy tak těžké zařídit německý překlad?

To nedokážu přesně vysvětlit, ale může se jednat i o téma knihy. Já osobně si ve svých knihách neberu zrovna servítky a neohlížím se na žádnou stranu. Snažím se popisovat historii tak, jak se skutečně odehrála. A to znamená, že tam nikdo není černobílý a některé věci si zkrátka Němci za rámeček nedají. I tak ale věřím, že mohu oslovit i německé čtenáře. Na českém knižním trhu jsem vlastně poměrně krátce, viditelnější jsou moje knihy až od roku 2021. Pět let není dlouhá doba na to, abyste se prosadila doma, našla zahraničního nakladatele, překladatele a dostala knihu na další trh.

Vaše šumavské knihy mají silný genius loci a zároveň si zachovávají i historickou věrnost. Je vidět, že k té krajině máte blízko…

Já sama pocházím ze Šumavy a moje rodina tam žije po generace. Už když jsem byla malá, tak mi děda s babičkou místo pohádek vyprávěli příběhy a děsivé historky inspirované místními osudy. Místo Šípkové Růženky nebo Červené karkulky mi vyprávěli o Wágnerce, Františkově nebo Jungově mlýně.

To se propsalo i do vašich knih. Slyšel jsem, že například Prameny Vltavy nebo Ignis fatuus fungují i jako průvodce po tajemné Šumavě…

Trochu ano. Někteří čtenáři začali podle mých knih cestovat a objevovat krásy Šumavy. Letos jsme dokonce udělali dvoudenní výpravu, při níž jsem

42_Echo.indd 74 13.10.2026 0:28

Foto: Nakladatelství Host

42_Echo.indd 75 13.10.2026 0:28

JÁ VLASTNĚ ANI NEMÁM NIJAK VELKOU FANTAZII, PROTO NEPÍŠU KLASICKOU FANTASTIKU NEBO ROMANTIKU. SBÍRÁM SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY.

čtenáře provázela po opuštěných osadách, prokletých mlýnech a zapomenutých ruinách. Kapacita byla omezená, protože v pěti stech lidech by to asi ztratilo kouzlo, a místa k dispozici zmizela během několika hodin. Zájem o tajemnou Šumavu je obrovský.

Vaše knihy ale nejsou pouze dobrým průvodcem krajinou. Je v nich cítit i poctivá práce s rešeršemi a hodiny v archivech…

Řekla bych, že tak devadesát procent obsahu vychází ze skutečných událostí a vzpomínek pamětníků. Já vlastně ani nemám nijak velkou fantazii, proto nepíšu klasickou fantastiku nebo romantiku. Sbírám skutečné příběhy a to, co se o nich mezi lidmi dochovalo. Problém je, že často nejsou pamětníci ani dokumenty. Čtyřicet let komunismu poskytlo spoustu času na to, aby řada materiálů zmizela. Stejně tak doba válečná. Třeba v matrice na Kvildě jsou vytrhané stránky z období, kdy u Pramenů Vltavy fungoval koncentrační tábor. A chybí i další dokumenty nebo fotografie. Hodně nejasností je například kolem tajné továrny na Františkově, tam sice zůstaly podzemní chodby, ale jsou zavalené a rozstřílené. S velkým úsilím a nebezpečím se dostanete třeba deset patnáct metrů dovnitř a pak je konec. Něco jsem si sama prošla díky tomu, že mě tam vzali lidé, kteří to místo zkoumají celý život. To jsou chybějící střípky. Připadá mi to, jako když máte roztrženou fotografii a musíte domyslet, co bylo na chybějící půlce, a spojit to. K tomu já používám detektivní nebo hororovou linku.

V Ignis fatuus jste spojila realitu uzavřených hranic za komunismu s hororovou legendou o bludičkách…

Horor je trochu hra mezi autorem a čtenářem. Musíme se domluvit, že si na chvíli budeme hrát na to, že se bojíme a že tomu věříme. Když mi čtenář od první stránky říká: Tomuhle věřit nebudu, tenhle žánr nemám rád, tak s tím nic neudělám. U hororu stejně jako u humoru potřebujete spolupráci čtenáře, jinak to nefunguje. Ale myslím, že se to povedlo. Ignis fatuus byla svého času moje nejprodávanější kniha, než ji předběhla *Vona*. A velmi dobře ji přijali právě Šumaváci, protože jsem vytáhla pověsti a legendy, které často znají hlavně místní.

Co je podle vás hlavním geniem loci tohoto tajemného kraje?

Šumavu často srovnávám s italským Furlanskem, kde částečně žiju. Obě místa formovala trojitá hranice a historické napětí mezi odlišnými kulturami a mentalitami. Šumava odjakživa leží mezi zeměmi, které jsou si blízké a zároveň vzdálené – mezi Čechami, Německem a Rakouskem. A problémy existovaly dávno před Hitlerem. Přejdete kopec a mentalita je jiná. Němec nikdy nebude Čech a Čech nikdy nebude Němec. Přesto spolu ti lidé po staletí museli žít vedle sebe. Vznikaly spory, ale zároveň kompromisy.

Pro mě je ta hranice něco jako otevřená zlomenina. Místo věčného napětí, ale také soužití. A pak je tu ona mystika. Na jedné straně kopce máte tradičně silně katolické Bavorsko, na druhé straně starou „černou Šumavu“, kde se věřilo v místní pověsti, léčilo bylinami a žily nejrůznější legendy. Kam jinam v Česku zasadit mysteriózní příběh nebo horor? Máte tam opuštěné lokality uprostřed hor a slatí, pozůstatky vesnic a stopy po generacích lidí, kteří zmizeli. To je prostě Šumava.

Máte u temných témat nějakou hranici, za kterou už nechcete jít?

Z rukopisů nakonec mizí spousta věcí. Když sbíráte skutečné osudy lidí, je pro mě velmi těžké rozhodnout, že některý z nich v knize nebude. Zvlášť když byl třeba šedesát nebo osmdesát let záměrně zamlčovaný. *U severní zdi*, tam jsem první verze hodně bránila. Představte si, že vám někdo vypráví o utrpení své maminky, o tom, co obětovala nebo jak přišla o dítě, a vy mu pak řeknete: Promiňte, příběh vaší maminky v knize nebude, protože je pro čtenáře příliš krutý. Čekal desítky let, že se jejímu osudu dostane alespoň nějaké spravedlnosti, a zase nic. *U severní zdi* jsem nakonec pod redakčním vedením přepisovala asi dvanáctkrát. Celkem mohlo vzniknout kolem devíti set stran, z nichž zhruba šest set zmizelo.

Takže čtenáře příliš nešetříte.

Snažím se příběh dostat ven kompletní. Ty oběti také nikdo nešetřil. Smyslem je pro mě alespoň trochu zabránit tomu, aby se na ně zapomnělo. Když čtete literaturu faktu, kde máte tisíc jmen a tisíc dat, můžete mít nejlepší vůli, ale za dva roky si většinu nepamatujete. Když ale s těhotnou politickou vězeňkyní tím vězením projdete, prožijete její příběh i s jeho brutalitou, věřím, že ve vás zůstane. Proto si v samotných knihách příliš hranic nedávám. Jsou ale témata, do kterých bych se vůbec nepustila, protože bych je sama psychicky nezvládla.

Kromě detektivek a hororů píšete i dětské knihy nebo komediální sérii Muž z Brna. Jak náročné je naladit se z pankrácké věznice do policejní komedie?

Právě tím humorem. Když píšete o oddělení smrti na Pankráci, čtete motáky a poslední slova lidí, kteří věděli, že za deset minut půjdou pod gilotinu, není to psychicky zrovna příjemné. Navíc se snažím dostat čtenáře do prostředí co nejvíc fyzicky. Přemýšlím,

42_Echo.indd 76 13.10.2026 0:28

jaká tam byla zima, jaký pach, jaké zvuky, co by člověk cítil, kdyby věděl, že ho za chvíli odvedou na smrt. Nemůžete v tom ale zůstat celý den a jít s tím spát. Proto mi střídání žánrů pomáhá. Někdy píšu dvě knihy zároveň. Ráno napíšu kus *Ducha Pankráce* a večer před spaním kapitolu *Muže z Brna*, abych si přepnula hlavu.

Někomu může takové přeskakování mezi žánry připadat jako hledání autorské identity.

To občas čtu v recenzích, ale já se určitě nehledám. Mě to prostě baví. Je to, jako kdyby byl člověk kuchař a celý život vařil jenom svíčkovou. Po dvou třech knihách by mě to unudilo k smrti. Chci zkoušet různé žánry a zjišťovat, jak fungují. ■

PETRA KLABOUCHOVÁ (1980)

Spisovatelka, redaktorka a manažerka rockových kapel žijící střídavě v Itálii, USA a Česku. Narodila se v Prachaticích, studovala mediální vztahy a žurnalistiku. Je autorkou temných románů z prostředí Šumavy a české historie: Prameny Vltavy (2021), U severní zdi (2023), Ignis fatuus (2024), Duch Pankráce (2025) nebo Vona (2026). Píše také odlehčené a dětské knihy, například Muž z Brna a Prokletí upírů.